

Nazwa projektu Projekt ustawy o symbolach państwowych Rzeczypospolitej Polskiej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Sellin, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Paulina Florjanowicz, Dyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, tel.: 22 4210450, pflorjanowicz@kulturaisport.gov.pl Marcin Komosa, Naczelnik Wydziału w Ministerstwie Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, tel.: 22 4210367, mkomosa@kulturaisport.gov.pl	Data sporządzenia 30.09.2021 Źródło: Inne Nr w wykazie prac UD219
OCENA SKUTKÓW REGULACJI	
1. Jaki problem jest rozwiązywany?	
Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1509) posiada załączniki graficzne, które nie przystają do dzisiejszych możliwości technicznych – brak jest określonych w obecnych zestandaryzowanych systemach graficznych barw narodowych, zdefiniowanej ustawowo wersji cyfrowej godła oraz wizerunku orła Rzeczypospolitej Polskiej. W praktyce oznacza to, że ochrona symboli państwowych nie jest możliwa: większość używanych flag i godeł nie odpowiada wymogom obecnej ustawy. Kontrola używania symboli państwowych przez organy administracji publicznej przeprowadzona w 2005 r. przez Najwyższą Izbę Kontroli wykazała szereg problemów ze stosowaniem obecnie ww. ustawy, wskazując na konieczność niezbędnych zmian prawnych. Podobne wnioski można wysnuć z orzecznictwa dotyczącego ochrony symboli państwowych, w tym kwestii ich artystycznego przetworzenia. Zarówno pod względem wyglądu symboli państwowych, jak i ich ochrony oraz używania, obecne przepisy są niewystarczające i budzące wiele niejasności (nawet na poziomie nazewnictwa, stąd konieczność zmian w wielu ustawach, które w różny sposób opisują symbole państwowe). Przeprowadzone w 2016 r. badania NCK/TNS Polska dotyczące historii i patriotyzmu bardzo wyraźnie wskazały, że „wymiar patriotyzmu jest dla Polaków szacunek dla symboli narodowych”. 94% Polaków jako patriotyzm uznaje okazywanie szacunku symbolom, a 67% brak szacunku wskazuje jako najbardziej krytycznie oceniane zachowanie niepatriotyczne. W 2016 r. 52% badanych posiadało w domu flagę (w 2004 r. – 31%), a wywieszanie flagi w ciągu ostatnich 3 miesięcy deklarowało 27% badanych (śpiewanie hymnu odpowiednio 16%). Niemniej obecne regulacje ustawowe nie są jasne, jeśli chodzi o możliwości wykorzystywania symboli państwowych przez obywateli, brakuje również tak podstawowych regulacji jak dotyczące możliwości używania symboli zniszczonych. Głównym problemem, który ustawodawca pragnie rozwiązać jest nieadekwatność obowiązujących przepisów w zakresie symboli państwowych Rzeczypospolitej Polskiej zarówno do istniejących dzisiaj technik graficznych, jak również do potrzeb w zakresie ich ochrony i użytkowania.	
2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt	
Z uwagi na liczbę zagadnień wymagających aktualizacji, rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie nowego aktu prawnego. Nie jest możliwe dokonanie takiej aktualizacji poprzez nowelizację obecnej ustawy; Wsparciem dla działań legislacyjnych mogą być działania edukacyjne, czy kampanie społeczne. Proponowana ustawa: – wprowadzi cyfrowe załączniki graficzne (wzorzec barw w obowiązujących standardach graficznych, tj. CMYK, Pantone®, Pantone® textil, RGB, NCS, RAL, HKS, web color; wersje w plikach SVG, EPS, CDR, AI, PDF, JPEG, PNG) i muzyczne do projektu (partytury),	

- uporządkuje nazewnictwo symboli (m.in. przez wprowadzenie pojęcia herbu państwowego Rzeczypospolitej Polskiej i Chorągwi Rzeczypospolitej),
- zwiększy ochronę symboli państwowych: z uwagi na brak dostosowanych do współczesnych technik graficznych wzorów symboli państwowych, obecnie ich ochrona była niezwykle trudna. Projekt wprowadza również przepisy dotyczące godnego postępowania z flagami zniszczonymi i nienadającymi się do użytku, a także wykorzystywania flag do umieszczania na nich napisów i innych symboli,
- wprowadza drobne korekty – wynikające z postulatów heraldyków – do wizerunku herbu państwowego,
- wprowadza kokardę narodową.

Rezultatem będzie ujednolicenie w perspektywie lat 2021-2023 r. i kolejnych stosowanego w państwie przez administrację publiczną - w swojej identyfikacji wizualnej, wizerunku polskich symboli państwowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Łotwa

Wygląd i wykorzystanie symboli państwowych jest na Łotwie regulowane w trzech odrębnych ustawach. Status i zasady wykorzystywania hymnu państwowego reguluje ustawa o hymnie (z 1998 r.), określająca m.in. kiedy hymn jest wykonywany. Kwestie wykorzystywania symboli i barw narodowych reguluje ustawa o fladze państwowej (z 2009 r). Zgodnie z art. 3 tej ustawy, flaga może być wykorzystywana zgodnie z przepisami prawnymi w tym zakresie, gwarantując godne wykorzystanie. Ustawa ta zakazuje również używania uszkodzonych, wyblakłych lub zabrudzonych flag. Flagi nie nadające się do użytku należy niszczyć w sposób dyskretny. Kwestie wykorzystania flagi do celów dekoracyjnych określa art. 17 tej ustawy. Zgodnie z jego zapisami, flaga może być wykorzystywana do celów dekoracyjnych pod warunkiem zagwarantowania godnego zastosowania. W tym przypadku wymiary flagi mogą się różnić od standardu określonego w art. 2 tej ustawy. Jednocześnie obowiązuje wymóg stosowania określonych barw i utrzymania proporcji pomiędzy czerwono-biało-czerwonymi pasami. W tym przypadku flaga zachowuje status symbolu państwowego.

Art. 19 wspomnianej ustawy określa zasady stosowania wizerunku flagi. Zgodnie z jego zapisami, stosując wizerunek flagi obowiązuje zasada gwarancji jego poszanowania. Ustawa ta zakazuje stosowania wizerunku flagi państwowej jako znaku towarów i usług. Zakaz nie obejmuje wykorzystywania barw i proporcji barw flagi państwowej jako elementów znaku towarowego towarów i usług. Ustawa reguluje także kwestie penalizacji niegodnego wykorzystywania flagi państwowej. Zgodnie z art. 20 naruszanie godności flagi, a także naruszanie zasad jej wykorzystywania wiąże się z odpowiedzialnością prawną. Opinie w sprawie niegodnego wykorzystania flagi wydaje Państwowa Komisja Heraldyki. Zasady wykorzystania flagi określa Rada Ministrów Republiki Łotewskiej w zakresie: barw, materiałów i techniki opracowania flagi, proporczyka i wizerunku flagi państwowej, zgodnie z opinią Państwowej Komisji Heraldyki; terminów wywieszania, wysokości i trybu wykorzystywania flagi i proporczyka, a także zasad wykonywania drzewca i masztu; zasady wykorzystywania flagi na statkach; zasady, zgodnie z którymi flaga Republiki Łotewskiej jest wykorzystywana z flagami innych państw lub organizacji międzynarodowych. Zasady wykorzystywania flagi przez Narodowe Siły Zbrojne, a także na paradach i ceremoniach wojskowych określa minister obrony.

Zasady dotyczące wykorzystywania godła określa ustawa o godle państwowym (z 1999 r.). Art 1. Tej ustawy określa, iż godło jest jednym z symboli państwowych, z czym wiąże się obowiązek godnego stosowania. Łotewskie godło państwowe obejmuje 3 warianty – duże godło, małe godło i dodatkowe małe godło. Każdy z wariantów może być wykorzystywany przez inne instytucje państwowe, a także na dyplomach, świadectwach, atestach itp. Instytucje państwowe obowiązuje zakaz stosowania godła państwa razem z innymi herbami, znakami, emblematami itd. w części przeznaczonej na dane instytucji na papeterii instytucji. Zgodnie z art. 9 tej ustawy, godło państwowe jako materiał ilustracyjny może być wykorzystywane w encyklopediach, podręcznikach, wydawnictwach informacyjnych oraz jako materiałach dydaktycznych. Godło może być także używane jako znak opłaty skarbowej przez Poczcie Łotewską. Art. 10 tej ustawy określa, iż osoby prywatne mają prawo do wykorzystywania godła lub atrybutów pod warunkiem, iż ich użycie nie wprowadza w błąd co do statusu prawnego użytkownika godła oraz pod warunkiem zagwarantowania godnego wykorzystania. Zgodnie z art. 13 osoby

odpowiedzialne za naruszenia przepisów regulujących korzystanie z godła lub niegodne wykorzystywanie godła lub jego znieważenie są pociągane do odpowiedzialności administracyjnej lub karnej.

Czechy

Regulacja czeska opiera się na ustawie o wykorzystywaniu symboli państwowych Republiki Czeskiej z 2001 r. Ustawa ta jako symbole państwowe określa: godło (małe i duże) Republiki Czeskiej, flagę państwową, flagę prezydencką, pieczęć państwową, hymn państwowy. Używanie godła (małego i dużego) oraz pieczęci państwowej jest zastrzeżone dla uprawnionych urzędów i osób, które określa ww. ustawa. Do używania flagi prezydenckiej uprawniony jest jedynie Prezydent (rozumiany jako urząd) dla oznaczenia jego siedziby lub środka transportu, którym się porusza. Flagę Republiki Czeskiej mogą wykorzystywać określone w ustawie urzędy oraz osoby, a także – zgodnie z zapisami pkt 6 § 7 ustawy – „pozostałe osoby fizyczne i prawne, a także jednostki organizacyjne państwa kiedykolwiek, w sposób odpowiedni i godny”. Hymn państwowy można odgrywać i odśpiewywać z okazji świąt państwowych i innych okazji, o ile jest to ogólnie przyjęte (§ 12). Zgodnie z § 13 ww. ustawy nieuprawnione wykorzystanie, umyślne uszkodzenie lub znaczne znieważenie państwowego symbolu Republiki Czeskiej jest wykroczeniem, za które grozi grzywna do 10 000 CZK.

Niemcy

Konstytucja RFN z 23 maja 1949 w art. 22 ust. 2 stanowi, że flaga federalna nosi kolory: czarny-czerwony-żółty (ze względów praktycznych często zastępowany żółtym). Innym aktem prawnym odnoszącym się do flagi federalnej jest rozporządzenie prezydenta federalnego z 13 listopada 1996 r. W praktyce w zakresie stosowania flagi najważniejszym aktem prawnym jest rozporządzenie rządu federalnego dotyczące oflagowania budynków służbowych federacji z 22 marca 2005 r. Od 1999 r. administracja federalna używa wspólnej księgi znaku określającej jej pełną identyfikację wizualną.

(https://styleguide.bundesregierung.de/Webs/SG/DE/Homepage/home_node.html?_site=SG)

Podczas gdy barwy RFN zostały już zapisane w Ustawie Zasadniczej w 1949 r., to kwestia hymnu została uregulowana znacznie później. W początkowym okresie istnienia RFN pojawiały się różne propozycje, który utwór powinien pełnić funkcję hymnu. Kanclerz Adenauer i prezydent Heuss uzgodnili w formie wymiany listów w 1952 r., że hymnem będzie trzecia zwrotka Pieśni Niemców, co zostało opublikowane w Federalnym Dzienniku Urzędowym.

Jako wyraz władczych prerogatyw władzy państwowej symbole RFN podlegają ochronie prawnej przed znieważeniem (§ 90a Kodeksu karnego.) Za znieważenie flagi, hymnu czy godła grozi kara do 3 lat pozbawienia wolności. Karze podlega także umyślne usunięcie, zniszczenie, zdeformowanie, czy uszkodzenie. 5 lat pozbawienia wolności lub kara pieniężna grozi, jeśli znieważenie symboli jest wymierzone przeciwko Republice Federalnej Niemiec lub jej organom. Niedozwolone użycie godła RFN może być ścigane także jako wykroczenie (§ 124 Kodeksu wykroczeń).

Art. 8 i art. 145 ustawy o znakach towarowych z dnia 25 października 1994 r. stanowią, że nie mogą zostać zarejestrowane znaki, które zawierają godła, flagi czy inne symbole. Używanie godła nie jest jednak zabronione, o ile zezwolił na to właściwy urząd lub jest to adekwatne pod względem społecznym. Musi przy tym być jasne, że użycie nie ma charakteru urzędowego (np. posługiwanie się flagą z godłem przez fanów piłki nożnej podczas meczu). Użycie jest jednak zakazane np. na prywatnym budynku, gdyż mogłoby powstać mylne wrażenie, że jest to budynek służbowy federacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Symbole państwowe jako znaki w powszechnym użyciu w całej administracji państwowej i samorządowej, a także w sądownictwie, korporacjach prawniczych, wojsku oraz innych służbach są najważniejszymi elementami identyfikacji instytucji państwa. Zmiany dokonywane w tej sferze oddziałują w praktyce na wszystkich obywateli, dlatego też realizowane są dość rzadko. Ostatnia zmiana w sferze symboli związana była ze zmianą stroju w 1989 r. i przywróceniem godła państwowemu korony.

Projekt nowej regulacji ma znaczenie powszechne i równie szerokie oddziaływanie. Dlatego też przedstawione dane mają charakter szacunkowy.

Podstawowe zmiany wymuszone przez ustawę to:

- 1) Wymiana używanych flag; używanych herbów; tablic z herbem;
- 2) Wprowadzenie nowych wzorów dokumentów, uwzględniających nowy wzór herbu (np. świadectw; paszportów);

- 3) Stopniowa wymiana umundurowania służb używających herbu bądź barw państwowych;
 4) Wymiana pieczęci na nowy wzór herbu;

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Ministerstwa i jednostki podległe i nadzorowane przez Ministerstwa	17 ministerstw; 2850 jednostek podległych i nadzorowanych (w tym m.in. uczelnie wyższe; instytucje kultury; sądy; parki narodowe); KPRM	www.gov.pl	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie jednolitej identyfikacji wizualnej; Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Wymiana umundurowania służb podległych; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Urzędy wojewódzkie i wojewódzka administracja zespolona	16 urzędów		Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie jednolitej identyfikacji wizualnej; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Kancelaria Prezydenta RP	1 urząd		Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie Chorągwi Rzeczypospolitej i jej odwzorowania w postaci Proporca Prezydenta RP; Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów;
Sejm i Senat RP wraz z Kancelariami; KRRiT; RPO; RPP; NIK; Trybunał Konstytucyjny	7 urzędów		Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Komisja Heraldyczna	1 organ działający przy ministrze właściwym do spraw administracji		Ustawa wprowadza uprawnienie Komisji do wyrażania opinii na temat zgodności użytkowanych symboli ze wzorami określonymi w ustawie.
Administracja samorządowa	-16 samorządów województw -1 związek metropolitarny - 314 powiatów	GUS, BIP, MSWiA	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej.

	- 66 miast na prawach powiatu - 930 miast - 2 478 gmin - 40 688 sołectw - 49 Samorządowych Kolegiów Odwoławczych		Wymiana umundurowania służb podległych Zmiany tablic informacyjnych na obiektach ochrony przyrody w gestii samorządu
Dyrekcja Generalna Ochrony Środowiska, Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska – odnośnie oznaczeń obszarów Natura 2000 oraz Rezerwatów Przyrody	- 849 Obszarów Natura 2000 - 1495 Rezerwatów Przyrody	www.gdos.gov.pl	Zmiany tablic informacyjnych na obiektach ochrony przyrody.
Komornicy sądowi; notariusze; adwokaci	- ok. 1600 komorników sądowych; - ok. 19 140 adwokatów wykonujących zawód; - ok. 4000 notariuszy	Krajowa Rada Komornicza; Krajowa Rada Notarialna; ms.gov.pl	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Uczelnie niepubliczne	227 jednostek	Baza POLON	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Szkoły niepubliczne	4770 jednostek	GUS	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Instytut Pamięci Narodowej	19 jednostek IPN (w tym delegatury i oddziały)	www.ipn.gov.pl	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów;

Regionalne Izby Obrachunkowe	16 jednostek	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. poz. 1747).	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów;
Jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej	- ok. 1050 jednostek (łącznie) - ok. 102 000 funkcjonariuszy Policji - ok. 14 800 funkcjonariuszy Straży Granicznej - ok. 32 000 funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej	www.policja.info www.strazgraniczna.pl www.straz.gov.pl	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów; Stopniowej wymianie w miarę zużycia podlegać będą także elementy umundurowania wymienionych funkcjonariuszy.
Szkoły publiczne, szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych,	- ok. 32 270 szkół (w gestii samorządu terytorialnego)	GUS	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Narodowy Bank Polski	-17 jednostek (łącznie z oddziałami regionalnymi)	www.nbp.gov.pl	W tym wypadku regulacja wpłynie przede wszystkim na niewielką zmianę matryc do wykonywania monet i banknotów. Zmiana ta jest stosunkowo mała, mało kosztowna i możliwa do przeprowadzenia w ramach standardowych okresowych wymian będących w obiegu monet i banknotów. Regulacja wymusi również zmianę pieczęci państwowej.
Lasy Państwowe	- 448 jednostek - ok. 30 000 leśników oraz strażników leśnych	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Wymiana umundurowania służb podległych Zmiany tablic informacyjnych na obiektach ochrony przyrody

Instytuty badawcze oraz instytuty badawcze PAN	184 jednostki	baza POLON	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Jednostki organizacyjne Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych	- 80 Wojskowych Komend Uzupełnień - 400 innych jednostek (szacunkowo)	Informacja własna na podstawie www.mon.gov.pl	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów; Wymianie podlegać będą w miarę zużycia także elementy umundurowania żołnierzy zawodowych (naszywka z orłem na lewy rękaw nie jest jednak wyposażeniem obligatoryjnym munduru – nie jest finansowana ze środków MON). Zmiana barw narodowych wymusi w konsekwencji konieczność dostosowania barw używanych przez siły zbrojne
Centralne Biuro Antykorupcyjne wraz z delegaturami i Służba Ochrony Państwa; Agencja Wywiadu	- 14 jednostek (łącznie),	Informacja własna na podstawie www.cba.gov.pl	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Dostosowanie pieczęci do nowych wzorów; Dostosowanie dokumentów do nowych wzorów;
Krajowa Administracja Skarbowa	-16 urzędów celno-skarbowych	Strona internetowa KAS	Konieczność wymiany tablic urzędowych; flag oraz herbów Rzeczypospolitej Polskiej. Wymiana umundurowania służb podległych
Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A.	1	www.pwpw.pl	Regulacja wpłynie na zmianę matryc do różnego typu dokumentów sygnowanych herbem Rzeczypospolitej Polskiej.
Poczta Polska	- 7500 jednostek	www.poczta-polska.pl	Ustawa wpływa na wymianę flag, tabliczek z herbem Rzeczypospolitej Polskiej na zewnątrz urzędów pocztowych, jeśli się tam znajdują.

Wszyscy obywatele Polski	ok. 38 400 000	GUS	94% Polaków jako patriotyzm uznaje okazywanie szacunku symbolom. Wprowadzana regulacja zapewnia obywatelom lepszą dostępność symboli państwowych (możliwość wywieszania lub umieszczania flagi), wpływając przez to na zwiększenie świadomości wagi symboli dla tożsamości państwa i jego obywateli.
-----------------------------	----------------	-----	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W trakcie prac nad projektem ustawy ówczesne Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz z Narodowym Centrum Kultury przeprowadziło w dniach od 23 października do 9 listopada 2018 roku prekonsultacje publiczne. Ankieta obejmowała 3 pytania dotyczące ochrony prawnej symboli państwowych, umieszczania na fladze Rzeczypospolitej Polskiej różnego typu napisów oraz propozycji szczególnego postępowania z polskimi symbolami państwowymi. Zainteresowane osoby mogły zgłaszać swoje uwagi na trzy sposoby – pocztą elektroniczną na specjalnie utworzony adres symbole@kulturaimport.gov.pl, pocztą tradycyjną na adres Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz za pośrednictwem specjalnej skrzynki pocztowej umieszczonej w Kordegardzie przy Krakowskim Przedmieściu.

Do ówczesnego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego napłynęło 70 ankiet od osób fizycznych. Wskazywały one na problemy, które rozwiązywać ma przedmiotowy projekt, takie jak

- kwestia tonacji hymnu Rzeczypospolitej Polskiej,
- niepoprawność dotychczas używanej terminologii,
- określenie barw Rzeczypospolitej Polskiej w postaci cyfrowej.

Dodatkowo spotkanie z ekspertami (m.in. z heraldykami) pozwoliły nakreślić możliwości korekt w wyglądzie herbu Rzeczypospolitej Polskiej.

Odrębne konsultacje o charakterze eksperckim były prowadzone w zakresie hymnu Rzeczypospolitej Polskiej. Konsultacje eksperckie odbyły się w dniu 17 listopada 2018 r. w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina, a ich wyniki zostały uwzględnione w pracach nad załącznikiem muzycznym.

Projekt zostanie przedstawiony do konsultacji Komisji Heraldycznej przy MSWiA.

Projekt podlega uzgodnieniom w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Planuje się przeprowadzenie konsultacji publicznych w czwartym kwartale 2021 r. z udziałem organizacji pozarządowych oraz samorządów terytorialnych. Z uwagi na wagę projektu konsultacje będą trwały co najmniej 21 dni i będą prowadzone m.in. przy użyciu adresu symbole@kulturaishort.gov.pl. Wyniki przeprowadzonych konsultacji publicznych projektu ustawy zostaną zawarte w raporcie z konsultacji publicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Stosowna informacja dotycząca zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa zostanie przedstawiona po zakończeniu etapu uzgodnień.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe ze stycznia 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łączni e (0- 10)

Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem			23,5	28,5	44,0	11,8	10,0	10,0	10,0	5,0	5,0	0	147,8
budżet państwa			3,5	8,5	4,0	0	0	0	0	0	0	0	16,0
JST			20,0	20,0	40,0	11,8	10,0	10,0	10,0	5,0	5,0	0,0	131,8
pozostałe jednostki (oddzielnie)										-	-	-	
Saldo ogółem			- 23,5	- 28,5	- 44,0	- 11,8	- 10,0	- 10,0	- 10,0	-5,0	-5,0	0	-147,8
budżet państwa			-3,5	-8,5	-4,0	0	0	0	0	0	0	0	-16,0
JST			- 20,0	- 20,0	- 40,0	- 11,8	- 10,0	- 10,0	- 10,0	-5,0	-5,0	0,0	-131,8
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Budżet Państwa, budżety jst.: finansowanie zmian opierać się będzie praktycznie na wszystkich częściach budżetowych z uwagi na używanie symboli państwowych we wszystkich obszarach działalności państwa. Wnioskodawca nie zakłada przekazania dodatkowych środków podmiotom sektora finansów publicznych w związku ze zmianami przewidywanymi w projekcie, natomiast zakłada długi okres wprowadzania projektowanych regulacji tak, aby zmiany rozłożyć w czasie.												
	Skutki finansowe projektowanej regulacji zostaną sfinansowane w ramach limitów wydatków poszczególnych części budżetowych bez możliwości ubiegania się o dodatkowe środki na ten cel.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przepisy przejściowe zakładają długi okres wdrożenia projektowanej regulacji, w celu obniżenia kosztów ponoszonych przez budżet państwa i budżety jst. Okres 2022-2028, a w praktyce, w wielu przypadkach czas do zużycia przedmiotu, pozwoli na rozłożenie w czasie wydatków wynikających z projektowanej ustawy lub znaczne lub faktyczne ich uniknięcie.												
	1. Godła Rzeczypospolitej Polskiej, flagi państwowe oraz pieczęcie państwowe wykonane przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy zgodnie z przepisami obecnej ustawy, a także flagi i bandery wykonane przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy zgodnie z wzorami barw i godła Rzeczypospolitej Polskiej określonymi w obecnej ustawie, mogą być stosowane do ich zużycia. 2. Tablice urzędowe z godłem Rzeczypospolitej Polskiej i tablice urzędowe z nazwą podmiotu zainstalowane przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy mogą być umieszczone na budynkach nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 r. 3. Wzory druków, formularzy, dokumentów publicznych i innych dokumentów, zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami dotychczasowymi, zachowują ważność do czasu określenia nowych wzorów. 4. Druki, formularze, blankiety dokumentów publicznych oraz inne dokumenty, zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami dotychczasowymi, dla których nie ma określonego wzoru, wydrukowane lub wyprodukowane przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, mogą być stosowane do ich wyczerpania.												

5. Dokumenty publiczne oraz inne dokumenty zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, nie podlegają wymianie i zachowują ważność do czasu ich zużycia lub upływu terminów w nich określonych.
6. Wzory znaków pieniężnych emitowanych przez Narodowy Bank Polski zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, zachowują ważność do czasu określenia nowych wzorów.
7. Znaki pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, zachowują ważność do czasu wycofania ich z obiegu.
8. Wzory insygniów, odznak orderów i odznaczeń zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, zachowują ważność do czasu określenia nowych wzorów, jednak nie później niż do 31 grudnia 2028 r.
9. Insygnia, odznaki orderów i odznaczeń zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, uznaje się za zgodne z wzorami barw i godła Rzeczypospolitej Polskiej określonymi niniejszą ustawą.
10. Sztandary nadane przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, wykonane zgodnie z dotychczasowymi wzorami barw i godła Rzeczypospolitej Polskiej, uznaje się za zgodne z wzorami barw i godła Rzeczypospolitej Polskiej określonymi projektowaną ustawą.
11. Wzory mundurów zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, zachowują ważność do czasu określenia nowych wzorów, jednak nie później niż do 31 grudnia 2028 r.
12. Mundury zawierające wizerunek orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej zgodny z przepisami dotychczasowymi, nie podlegają wymianie.

Założenia finansowe:

Oszacowanie kosztów w podziale na budżet państwa i budżet jst opiera się na danych o oddziaływaniu projektu ustawy na instytucje państwowe i instytucje samorządowe (w tym ich liczebność, przedstawionych w pkt 4 OSR). Rachunek kosztów oparto o szacunki przedstawione poniżej.

Oszacowania dokonano z uwzględnieniem dostępnych danych. Z uwagi na rozległy zakres regulacji, przyjęte do obliczeń dane są w pewnej części szacunkowe. Jednocześnie należy wskazać, że nie wszystkie dane np. z obszaru wojskowości lub służb dbających o bezpieczeństwo najwyższych osób w państwie są publicznie dostępne. Dane dotyczące liczby funkcjonariuszy danej służby, którą obejmie konieczność zmiany elementów umundurowania została zaokrąglona w górę. Jednocześnie szacowanie opiera się na maksymalnych założeniach wymiany tablic, flag, pieczęci itd., czego projektowana ustawa de facto nie przewiduje, proponując użycie dotychczasowych przedmiotów z symbolami narodowymi oraz flag do zużycia lub wyczerpania.

Do wyliczeń przyjęto uśrednioną cenę (dane na podstawie kwerendy wśród ofert dostępnych na rynku)

- godła Rzeczypospolitej Polskiej w ramce drewnianej (do użytku wewnątrz budynków) – 35 zł,
- flagi państwowej Rzeczypospolitej Polskiej z grubego materiału – 55 zł,
- szyldu wypukłego na zewnątrz – 200 zł, (cena uśredniona – szyldy są w różnych wielkościach),
- pieczęci okrągłej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej – 260 zł,
- tablicy informacyjnej „Park Narodowy”, „Park Krajobrazowy”, „Obszar Chronionego Krajobrazu”, „Obszar Natura 2000”, „Użytek Ekologiczny”,

	„Rezerwat Przyrody”, „Stanowisko Dokumentacyjne” – 125 zł (cena uśredniona), – tabliczki „Pomnik Przyrody” – 10 zł, – tablica - znak „Przejsie Graniczne” oraz „Granica Państwa” – 270 zł (cena uśredniona). Do szacowania przyjęto także uśrednione ceny handlowe danego artykułu: flagi Rzeczypospolitej Polskiej 110x70 cm, szyldu wypukłego zewnętrznego z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, godła Rzeczypospolitej Polskiej w ramce, pieczęci okrągłej. Zakładając zróżnicowanie wewnętrzne instytucji; przyjmujemy, że uśredniona instytucja potrzebuje 25 godeł; 25 flag państwowych; 2 szyldów oraz 1 pieczęci. Oznacza to, że koszt przypisany na jedną instytucję (I) to ok. 3000 zł. Dodatkowo część instytucji (sołectwa; kancelaria adwokackie; notarialne i komornicze) powinna zostać uwzględniona odrębnie ze względu na swoją wielkość. W ich wypadku przyjmujemy, że uśredniona mała instytucja potrzebuje 2 godeł, 2 flag, 1 szyldu oraz 1 pieczęci. Oznacza to, że koszt przypisany małej instytucji (MI) wynosi ok. 600 zł. Spośród instytucji opisanych w pkt. 4 do sektora samorządowego należą ok. 35 800 instytucji (I) oraz 40 700 małych instytucji (MI). Łączny koszt dla sektora JST w latach 2021-2027 to 131,8 mln zł. Do sektora państwowego należą: 4540 instytucji (I) oraz 1600 MI. Łączny koszt dla sektora państwowego to 2,32 mln zł. Dodatkowe koszty dotyczące wymiany tablic, wzorów dokumentów oraz wprowadzenia Chorągwi Rzeczypospolitej można oszacować na ok. 15 mln zł. Dodatkowym założeniem dla powyższej tabeli jest konieczność wymiany tablic do 31 grudnia 2024 r., oznacza to, że pierwsze trzy lata wdrażania ustawy generują najwyższe koszty. (Rok 2024 oznaczono w tabeli kolorem niebieskim) Wymiana elementów umundurowania funkcjonariuszy różnych służb, z uwagi na okresową wymianę umundurowania odbędzie się w praktyce bezkosztowo i z tego powodu nie została ujęta jako wpływ na sektor finansów publicznych. W założeniu stosuje się tu bowiem zasadę eksploatacji danych elementów umundurowania aż do ich zużycia. Projektowana ustawa nie przewiduje także wymiany jakichkolwiek dokumentów tożsamości – tu zmiana może być dokonana przy następnej ich wymianie lub wprowadzona płynnie przy wydawaniu nowych dokumentów w latach kolejnych. Skutki finansowe projektowanej regulacji zostaną sfinansowane w ramach limitów wydatków poszczególnych części budżetowych bez możliwości ubiegania się o dodatkowe środki na ten cel.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe ze stycznia 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	0,0	-2,0	-2,0	-1,5	0,0	0,0	-5,5
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,0	-5,0	-5,0	-6,5	0,0	0,0	-16,5
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	domowe							
W ujęciu niepieniężny m	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Bezpośrednio proponowana regulacja dotyczy przedsiębiorstw, które zostały wskazane w pkt 4 OSR (dużych przedsiębiorstw takich jak Lasy Państwowe, Poczta Polska; uczelnie prywatne, jak również małych i mikro jak szkoły niepubliczne, kancelarie adwokackie, czy kancelarie notarialne). Zgodnie z metodologią zastosowaną w pkt.6 do sektora prywatnego należy 227 I oraz 35560 MI (do nich zaliczamy placówki pocztowe oraz jednostki organizacyjne lasów). Łączny koszt w ich zakresie wynosi ok. 22 mln zł, z czego dla dużych przedsiębiorstw: ok. 5,5 mln zł; dla małych i mikro – ok. 16,5 mln zł. Należy wskazać, że zmiana skutkuje również zwiększeniem popytu na herby, flagi oraz usługi pieczętarskie czy introligatorskie. W tym zakresie wystąpią pozytywne skutki, które trudno oszacować. Można jednakże przyjąć, że większość środków, o których mowa w pkt. 6 OSR zostanie zagospodarowana na rynku polskim. Gospodarstwa domowe nie ponoszą dodatkowych obligatoryjnych kosztów.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej
tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne: ...

☐ zwiększenie liczby dokumentów
☒ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne: ...

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

☒ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Projekt wprowadza procedurę służącą większej ochronie symboli państwowych: na wniosek ministra właściwego
do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego Komisja Heraldyczna wyraża opinię na temat zgodności
użytkowanych symboli państwowych

9. Wpływ na rynek pracy

Projekt nie wpływa na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...		☐ demografia ☒ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Część obecnego mienia państwowego w okresie przejściowym wprowadzania regulacji (np. tablice urzędowe) będzie musiała zostać wymieniona przed standardowym czasem zużycia. Projekt ustawy ma pozytywny wpływ na informatyzację z uwagi na możliwość cyfrowego odwzorowania symboli państwowych, np. dla potrzeb identyfikacji wizualnej administracji.		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Przewiduje się wystąpienie do Ministerstwa Sprawiedliwości o ewaluację ex-ante dotychczasowych przepisów dotyczących ochrony symboli państwowych.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak załączników.			